

Wybory do Sejmu i Senatu 2015 - Informacje dla wyborców

1. Vademecum wyborcy

1. KIEDY I GDZIE GŁOSOWAĆ?

Wybory do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzone zostały na dzień 25 października 2015 roku. Głosowanie przeprowadzone będzie w godzinach od 7.00 do 21.00.

2. KTO MA PRAWO GŁOSOWANIA?

Prawo udziału w głosowaniu (prawo wybierania) w wyborach do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej ma obywatel polski, który:

- najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat,
- nie został pozbawiony praw publicznych prawomocnym orzeczeniem sądu,
- nie został ubezwłasnowolniony prawomocnym orzeczeniem sądu,
- nie został pozbawiony praw wyborczych prawomocnym orzeczeniem Trybunału Stanu.

3. GŁOSOWANIE W OBWODZIE WŁAŚCIWYM DLA MIEJSCA STAŁEGO ZAMIESZKANIA W GMINIE GRYFINO

Wyborca zameldowany na pobyt stały w Gminie Gryfino, który nie złożył wniosku o wpisanie do stałego rejestru wyborców w innej gminie **oraz wyborca wpisany do rejestru wyborców na własny wniosek**, zostanie wpisany z urzędu do spisu wyborców sporządzanego dla obwodu głosowania właściwego dla jego miejsca zamieszkania.

Można być wpisanym tylko do jednego spisu wyborców.

4. GŁOSOWANIE W INNYM OBWODZIE NIŻ WŁAŚCIWY DLA MIEJSCA STAŁEGO ZAMIESZKANIA.

Głosowanie w wybranym przez siebie obwodzie (lokalu wyborczym), w tym w lokalu dostosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Wyborca wpisany do rejestru wyborców w Gminie Gryfino może głosować w wybranym przez siebie lokalu wyborczym na terenie miasta (innym niż właściwy dla jego miejsca stałego zamieszkania w Gminie Gryfino) jeżeli złoży pisemny wniosek o dopisanie do spisu wyborców.

Wyborca przebywający czasowo na terenie Gminy Gryfino w dniu wyborów może głosować jeżeli złoży pisemny wniosek o dopisanie do spisu wyborców.

Wniosek składać można:

- w Referacie Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie pokój nr 4, tel. 91416 2011 wew. 204, 205.

do dnia 20 października 2015 r.

Wniosek musi zostać sporządzony na piśmie oraz podpisany przez wyborcę i osobiście przekazany w oryginale lub w inny sposób doręczony do Urzędu (np. za pośrednictwem innej osoby, poczty, kuriera).

Wniosek może zostać również przesłany w formie elektronicznej - ile podpisany jest podpisem użytkownika posiadającego profil zaufany platformy ePUAP lub kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

Druk wniosku do pobrania.

5. ŻOŁNIERZE pełniący zasadniczą lub okresową służbę wojskową oraz pełniący służbę w charakterze kandydatów na żołnierzy zawodowych lub odbywający ćwiczenia i przeszkolenie wojskowe, ratownicy odbywający zasadniczą służbę w obronie cywilnej poza miejscem stałego zamieszkania, policjanci z jednostek skoszarowanych, funkcjonariusze Biura Ochrony Rządu, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej oraz Służby Więziennej pełniący służbę w systemie skoszarowanym, którzy chcą wziąć udział w głosowaniu w miejscu odbywania służby, powinni złożyć wniosek o dopisanie do spisu wyborców w wybranym przez siebie obwodzie w Gminie Gryfino.

Wnioski składa się:

- Referacie Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie pokój nr 4, Tel. 91 416 2011 wew. 204, 205.

Druk wniosku do pobrania.

6. GŁOSOWANIE NA PODSTAWIE ZAŚWIADCZENIA O PRAWIE DO GŁOSOWANIA.

Wyborca, który zamierza zmienić miejsce pobytu przed dniem wyborów może otrzymać **zaświadczenie o prawie do głosowania**. Z zaświadczeniem takim można głosować w dowolnym obwodzie głosowania w kraju, za granicą lub na polskim statku morskim.

Wyborca ujęty w spisie wyborców w Gminie Gryfino, składa wniosek o wydanie zaświadczenia o prawie do głosowania

- w Referacie Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie pokój nr 4, tel. 91 416 2011 wew. 204, 205

do dnia 23 października 2015 r.

Wniosek można składać osobiście, telefaksem (91 416 2707) lub w formie elektronicznej na adres : wybory@gryfino.pl

Druk wniosku do pobrania

Zaświadczenie o prawie do głosowania osoba uprawniona do udziału w wyborach może odebrać tylko osobiście lub przez upoważnioną pisemnie osobę.

7. GŁOSOWANIE KORESPONDENCYJNE.

Głosować korespondencyjnie w Gminie Gryfino mogą tylko wyborcy **wpisani tu do stałego rejestru wyborców** tj. posiadający zameldowanie na pobyt stały na terenie gminy, którzy nie wpisali się do rejestru wyborców w innej gminie albo zostali wpisani do rejestru wyborców na swój wniosek na podstawie decyzji Burmistrza MiG Gryfino.

Zamiar głosowania korespondencyjnego powinien być zgłoszony przez wyborcę **najpóźniej do 12 października 2015 r.** (termin wydłużony zgodnie z art. 9 § 2 Kodeksu wyborczego).

Zgłoszenie może być dokonane ustnie, pisemnie, faksem lub w formie elektronicznej, w:

- w Referacie Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie pokój nr 4, tel 91 416 2011 wew. 204, 205

Zgłoszenie powinno zawierać nazwisko i imię (imiona), imię ojca, datę urodzenia, numer ewidencyjny PESEL wyborcy, oświadczenie o wpisaniu wyborcy do rejestru wyborców w Gminie Gryfino, oznaczenie wyborów, których dotyczy zgłoszenie, a także wskazanie adresu, na który ma być wysłany pakiet wyborczy (może to być tylko adres w Polsce) albo deklarację osobistego odbioru pakietu wyborczego w Urzędzie Miasta i Gminy w Gryfinie. W zgłoszeniu wyborca może zażądać przesłania mu wraz z pakietem wyborczym nakładki na kartę do głosowania sporządzonej w alfabecie Braille'a.

Druk wniosku do pobrania.

Wyborca zostanie skreślony ze spisu w obwodzie właściwym dla miejsca stałego zamieszkania i ujęty w spisie wyborców w obwodzie głosowania właściwym dla obwodowej komisji wyborczej, wyznaczonej dla celów głosowania korespondencyjnego w Gminie Gryfino.

Wyborca, nie później niż 7. dnia przed dniem wyborów, otrzyma z Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie pakiet wyborczy, który zostanie doręczony **wyłącznie do rąk własnych** wyborcy, po okazaniu dokumentu potwierdzającego tożsamość i pisemnym pokwitowaniu odbioru.

Jeżeli wyborca we wniosku zadeklarował osobisty odbiór pakietu wyborczego, pakiet ten we wskazanym terminie (po wydrukowaniu kart do głosowania) będzie możliwy do odebrania **w Urzędzie Miasta i Gminy w Gryfinie, pokój nr 6 w godzinach od 7.30 do 15.30.**

Jeżeli wyborca nie może potwierdzić odbioru, doręczający sam stwierdzi datę doręczenia oraz wskaże odbierającego i przyczynę braku jego podpisu.

W przypadku nieobecności wyborcy pod wskazanym adresem doręczający umieści zawiadomienie o terminie powtórnego doręczenia w skrzynce na listy lub, gdy nie jest to możliwe, na drzwiach mieszkania. Termin powtórnego doręczenia nie może być dłuższy niż 3 dni od dnia pierwszego doręczenia.

W skład pakietu wyborczego przekazywanego wyborcy wchodzi: koperta zwrotna, karta do głosowania, koperta na kartę do głosowania, oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu na karcie do głosowania, instrukcja głosowania korespondencyjnego i ewentualnie nakładka na kartę do głosowania sporządzona w alfabecie Braille'a — jeżeli wyborca zażądał jej przesłania.

Na karcie do głosowania wyborca oddaje głos, w sposób określony w informacji znajdującej się w dolnej części karty do głosowania. Należy pamiętać, że znakiem „x” są dwie linie przecinające się w obrębie kratki przeznaczonej na oddanie głosu.

Po oddaniu głosu kartę do głosowania należy umieścić w kopercie oznaczonej „Koperta na kartę do głosowania” i kopertę tę zakleić. **Niezaklejenie koperty na kartę do głosowania spowoduje, że karta do głosowania nie będzie uwzględniona przy ustalaniu wyników głosowania.**

Zaklejoną kopertę na kartę do głosowania należy włożyć do koperty zwrotnej zaadresowanej na adres obwodowej komisji wyborczej.

Do koperty zwrotnej należy także włożyć oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu. Przed włożeniem oświadczenia do koperty należy wpisać na nim miejscowość i datę jego sporządzenia oraz własnoręcznie je podpisać. Niewłożenie oświadczenia do koperty zwrotnej lub niepodpisanie go spowoduje, że karta do głosowania nie będzie uwzględniona przy ustalaniu wyników głosowania. Kopertę zwrotną należy zakleić i nadać na adres obwodowej komisji wyborczej za pośrednictwem Poczty Polskiej, która została wyznaczona na operatora do obsługi głosowania korespondencyjnego. Przedstawiciel Poczty Polskiej odbiera zamkniętą kopertę zwrotną od wyborcy na podstawie okazanego dokumentu tożsamości:

- najpóźniej w dniu **22 października 2015 r.** – w placówce Poczty Polskiej usytuowanej w Gryfinie .....nr....
- najpóźniej w dniu **21 października 2015 r.** – w dowolnej placówce Poczty Polskiej na terenie kraju.

Oznacza to, że wyborca musi osobiście dostarczyć kopertę zwrotną do placówki Poczty Polskiej okazując przy nadaniu przesyłki dokument tożsamości.

Wyborca może przed dniem głosowania osobiście dostarczyć kopertę zwrotną do Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie (pokój nr 6, w godzinach pracy Urzędu) lub w dniu głosowania, **do czasu jego zakończenia**, osobiście dostarczyć kopertę zwrotną **do obwodowej komisji wyborczej, której adres znajduje się na kopercie zwrotnej, gdzie został wpisany do spisu wyborców. Nie zawsze jest to komisja**

właściwa ze względu na adres stałego zamieszkania wyborcy.

Głosować korespondencyjnie **nie mogą wyborcy** umieszczeni w spisach wyborców w: obwodach głosowania utworzonych w zakładach opieki zdrowotnej, domach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych oraz domach studenckich, a także w obwodach na polskich statkach morskich, a ponadto **wyborcy, którzy udzielili pełnomocnictwa do głosowania.**

W przypadku gdy wyborca zgłosił zamiar głosowania korespondencyjnego, wyborcy temu nie wydaje się zaświadczenia o prawie do głosowania w miejscu pobytu w dniu wyborów po wysłaniu do wyborcy pakietu wyborczego, chyba że zwrócił on pakiet wyborczy w stanie nienaruszonym.

8. GŁOSOWANIE PRZEZ PEŁNOMOCNIKA.

Prawo do głosowania za pośrednictwem pełnomocnika mają wyborcy, którzy najpóźniej w dniu głosowania ukończą 75 lat, a także wyborcy posiadający orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.), w tym również wyborcy posiadający orzeczenie organu rentowego o:

- 1) całkowitej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 2, i niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalone na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440);
- 2) niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalone na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy wymienionej w pkt 1;
- 3) całkowitej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy wymienionej w pkt 1;
- 4) orzeczenie o zaliczeniu do I grupy inwalidów;
- 5) orzeczenie o zaliczeniu do II grupy inwalidów;

a także osoby o stałej albo długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, którym przysługuje zasiłek pielęgnacyjny.

Pełnomocnikiem może być osoba wpisana do rejestru wyborców w tej samej gminie, co udzielający pełnomocnictwa do głosowania lub posiadająca zaświadczenie o prawie do głosowania.

Pełnomocnikiem **nie może być** osoba wchodząca w skład komisji obwodowej właściwej dla obwodu głosowania osoby udzielającej pełnomocnictwa do głosowania, a także mężowie zaufania, jak również kandydaci biorący udział w wyborach.

Pełnomocnictwo można przyjąć tylko od jednej osoby lub od dwóch osób, jeżeli co najmniej jedną z nich jest wstępny (ojciec, matka, dziadek, babka, itd.), zstępny (syn, córka, wnuk, wnuczka, itd.), małżonek, brat, siostra lub osoba pozostająca w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli w stosunku do pełnomocnika.

Pełnomocnictwa udziela się przed pracownikiem Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie upoważnionym przez Burmistrza MiG Gryfino do sporządzania aktów pełnomocnictwa do głosowania.

W celu sporządzenia aktu pełnomocnictwa wyborca **składa wniosek:**

w Referacie Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie pokój nr 4, tel. 91 416 2011 wew. 204, 205

Wniosek należy **do dnia 16 października 2015 r.**

Do wniosku należy dołączyć:

- pisemną zgodę osoby mającej być pełnomocnikiem na przyjęcie pełnomocnictwa;

- kopię aktualnego orzeczenia właściwego organu orzekającego o ustaleniu stopnia niepełnosprawności, **jeżeli wyborca udzielający pełnomocnictwa w dniu głosowania nie będzie miał ukończonych 75 lat;**
- kopię zaświadczenia o prawie do głosowania wydanego osobie mającej być pełnomocnikiem, **jeżeli osoba ta nie jest ujęta w rejestrze wyborców w tej samej gminie co udzielający pełnomocnictwa.**

Akt pełnomocnictwa jest sporządzany w miejscu zamieszkania wyborcy lub w innym miejscu na obszarze gminy, jeżeli wyborca zwróci się o to we wniosku o jego sporządzenie.

Wyborca ma prawo cofnięcia udzielonego pełnomocnictwa. Cofnięcie pełnomocnictwa następuje przez złożenie najpóźniej na 2 dni przed dniem wyborów, tj. **do dnia 23 października 2015 r.**, stosownego oświadczenia wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) gminy, w której sporządzono akt pełnomocnictwa, lub przez doręczenie takiego oświadczenia właściwej obwodowej komisji wyborczej w dniu głosowania.

Wyborca, który udzielił pełnomocnictwa może głosować osobiście w lokalu wyborczym, jeżeli wcześniej nie oddał głosu pełnomocnik. Głosowanie osobiste przez wyborcę powoduje wygaśnięcie pełnomocnictwa.

Głosowania przez pełnomocnika nie przeprowadza się w: obwodach głosowania utworzonych w zakładach opieki zdrowotnej, domach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych oraz domach studenckich, a także w obwodach głosowania utworzonych za granicą i na polskich statkach morskich.

Wzory druków do pobrania:

- **wniosek o sporządzenie aktu pełnomocnictwa**
- **zgoda na przyjęcie pełnomocnictwa**